

VÝKLAD KE STANDARDU BELGICKÉHO OVČÁKA

DR. R. POLLET

Každý majitel belgického ovčáka si jednou položí otázku – jak hodnotný je můj pes jako představitel plemene? Abychom našli správnou odpověď, mělo by postačit přečíst si charakteristiku plemene a jeho standard vydaný zemí původu.

Každý pes odpovídající požadavkům standardu je označen jako „čistokrevný“. To lze aniž bychom tvrdili, že je to „psí definice čistokrevnosti plemene“ a už vůbec ne biologická definice vědecky podložená. Standard nám předkládá popis „ideálního typu“ nebo „vzorového psa“ popisovaného plemene, ve kterém jsou popsány jednotlivé části těla i celku, což je nazýváno exteriér, dále popisuje charakter plemene i nedostatky či vady. Ale náš problém zdaleka není vyřešen. Pro popis „ideálního typu“ není žádný jazyk či řeč dostatečně vybavena a většina terminologie užívaná standardem je nepřliš srozumitelná pro většinu začínajících amatérů. Každá věda, každý koníček a tedy samozřejmě i kynologie má svojí vlastní řeč – slang, žargon či termíny.

Je tedy naprosto nezbytné naučit se nejprve všelijakým výrazům a termínům kynologického jazyka, abychom mohli porozumět „pejskařské“ literatuře a řeči, protože bez toho bychom nikdy nemohli pochopit ani hovořit s jakýmkoli kynologickým odborníkem. Nicméně nezapomeňme, že ani perfektní znalost kynologického slovníku nezaručuje, že daný člověk je skutečným odborníkem, že se pouze „nepředvádí“ a přitom opravdu není schopný našeho psa ohodnotit. Nikdy nezapomínejme, že žádný standard není perfektní a jen opravdu několik málo standardů je psáno skutečně dobře a pečlivě. Faktem je, že charakteristiky plemene jsou často nekompletní, přliš schematické a plné rozporů. Také se stává, že ve standardu najdeme několik vyloženě chybných termínů.

Měli bychom být schopni si standard přečíst v originále (pro belgické ovčáky tedy ve francouzštině). Je až neuvěřitelné, kolik nepřesností a chyb je uděláno při překladech z originálu do jiných jazyků. Velice často se objevují výrazy jako „harmonický s dávkou elegance“, „inteligentní pohled“, „hlava harmonická s tělem“, „přátelský k dětem“, atd., což nejsou zrovna jasné ani přesné výrazy. Pokud má být pes „elegantní“, musíme vědět, jak vypadá fiktivní průměrný pes, který by mohl být i méně elegantní. Tento fiktivní pes by pak mohl být popsán stejným autorem jako „pes anatomicky funkčnější“.

Pokud budeme popisovat konkrétní plemeno, musíme s něčím srovnávat „extrémní formy“, což znamená plemena, ke kterým můžeme přirovnávat naše vybrané plemeno. Například můžeme popsat německou dogu jako prostřední mezi mastifem a grejhaudem. Pokud tedy my budeme popisovat belgického ovčáka, vytvoříme srovnání či paralelu mezi německým a holandským ovčákem, abychom několik věcí mohli vysvětlit. V určitém případě je německý a belgický ovčák extrémní forma holandského ovčáka anebo je belgický ovčák jakýmsi „mezipólem“ německého a holandského ovčáka. Stejně tak si můžeme představit imaginárního ovčáka – průměr z těchto tří uváděných plemen. Takový ovčák pravděpodobně existoval. Lord De Bylandt napsal v roce 1897, že německý, belgický a holandský ovčák odpovídají fakticky jednomu plemeni, které by se mělo nazývat „kontinentální ovčák“. Pokud porovnáme dobové fotografie těchto tří plemen, pak je tento názor pravdivý a myšlenka skvělá. Nicméně od těch dob se každé plemeno enormě vyvinulo a změnilo. Zvláště německý

ovčák se vyvíjel v silnější, těžší typ, i po druhé světové válce; toto už platí o něco méně pro belgického ovčáka a naopak ve stavbě těla je stále „kontinentálnímu ovčákovi“ nejbližší ovčák holandský.

Zajímavou poznámku napsal v roce 1930 p. Huyghebaert, že na obou stranách holandsko-belgické hranice jsou jedinci - stejní typičtí hrubosrstí ovčáci, které odborníci nazývají podle země, v Holandsku hrubosrstými holandskými ovčáky a v Belgii hrubosrstými belgickými ovčáky. Kdyby tyto poznámky byly brány tehdy v úvahu, holandský hrubosrstý i belgický hrubosrstý ovčák by bylo dnes jediným plemenem.

Abychom nadále dodržovali jasné a přehledné pořadí, jakým budeme popisovat plemena, uvedeme zkratky: pro belgického ovčáka BO, pro německého ovčáka NO, pro holandského ovčáka HO a pro fiktivního kontinentálního ovčáka KO.

Rozdílnost v typu je udaná počtem hvězdiček. Abychom vymezili typ, uvažujeme o rozdílnosti v síle kostry, eleganci, úhlení, tělesné délce, kohoutkové výšce a pohybu.

Podkladem pro následující text byl standard BO z roku 1978. Jakousi analýzou standardu chceme poukázat a vysvětlit věci, které jsou ve standardu příliš zjednodušené, povrchně popsání, nejasné a málo specifické, či takové, nad kterými lze hodiny diskutovat a nelze se dobrat jasného vysvětlení.

STANDARD

Po setkání komise pro identifikaci psů a pro přidělování titulu šampion dne 3.3.1978, poté, co 11.3.1978 zasedalo kynologické konzilium a po zasedání komise zodpovědných delegátů, které se konalo 25.3.1978, byl modifikován a schválen standard v následujícím znění:

OFICIÁLNÍ STANDARD BELGICKÉHO OVČÁKA

Celkový vzhled

Střední pes, harmonických proporcí, inteligentní, impozantní, způsobilý žít celoročně venku, takové tělesné konstituce, jež umožňuje lehce se přizpůsobovat nejrozličnějším klimatickým podmínkám a změnám počasí tak, jak je typické i pro Belgii. Díky harmonické stavbě těla a hrdě nesené hlavě, musí belgický ovčák působit dojmem robustní elegance, která je jakýmsi dědictvím vybraných jedinců pracovního plemene.

Vzhledem k původnímu poslání – strážení stáda, BO prokazuje své kvality jako strážce majetku, když je to nezbytné, stává se bez zaváhání neústupným a přehorlivým obráncem svého pána, jeho pohled je ostražitý, dychtivý a vyzařuje z něj vysoká inteligence.

Požadujeme středně velkého psa, protože pouze plemeno takové velikosti vedle dostatečné vytrvalosti a hbitosti může být dostatečně impozantní a prokazovat odpovídající sílu, jež je očekávána od pracovního psa. Příliš velcí psi jsou méně pohybliví i méně vytrvalí. Pro svou těžší váhu jsou nemotorní, hrubí a dříve se unaví. Příliš velcí psi jsou také méně harmonicky stavění, tzn. mají vysoké nohy nebo nemají dostatečně hlubokou spodní linii, což se často projevuje strmým úhlením. Na druhou stranu příliš malí psi nejsou dostatečně silní pro příliš lehkou kostru a jsou méně pohybliví pro krátké nohy.

Měli bychom zde vyjasnit, že mluvíme-li o BO jako psovi středního formátu (linii), nemluvíme teď o výšce. Plemena psů rozdělujeme na tři typy:

- dlouhý formát: štíhlý, lehký, hodící se pro závodění, s výrazným úhlením hrudních končetin, s dlouhou lebkou
- krátký formát: zavalitý, těžký, robustní, hodící se pro strážení a pro tahání, se strmým úhlením, s širokou lebkou
- středního formátu: prostřední typ mezi dvěma předchozími, střední šířka lebky

Mnoho pejskařů nezná tutu terminologii a často tak dochází k nedorozumění. Většinou je jejich představa taková, že typ má co dělat s délkou psa. Zřejmá charakteristika jako úhlení hrudních končetin je často velmi různá i pro stejný typ. Nesmíme zapomínat, že tato klasifikace má globální morfologický základ a odpovídá struktuře a stavbě celého těla, proporcím těla a siluete plemene. Většina plemen, která se řadí k plemenům středního formátu, je velmi harmonických proporcí a jejich výška často odpovídá délce těla, což je právě zcela typické pro belgického ovčáka.

Jiná logická klasifikace či rozdělení plemen byla zaznamenána Cuvierem kolem roku 1800 a znovu „obnovena“ a zachycena Pierrem Megninem v roce 1897. Typ, jenž odpovídá plemeni středního formátu je tzv. „vlčí typ“ (lupus), a tomuto zcela odpovídá typ ovčáckých psů. Má následující charakteristiky:

jehlanovitá hlava, obvykle vztyčené uši, dlouhý a špičatý čenich, přiléhající pysky – horní pysky nejsou převislé přes spodní, střední velikost, zřídka jsou to plemena hypermetrická

Ve standardu je psáno, že BO musí být harmonických proporcí. O „harmonii“ můžeme mluvit tehdy, jestliže všechny anatomické části těla psa dávají dohromady kompaktní celek. Vše tedy musí být „harmonické“, všechny nepřerušované linie zapadající a navazující plynule ne sebe enormně přispívají k výslednému celkovému efektu. Hřbetní linie nesmí být „zlomená“, prostě začíná na špičkách uší a plynule sestupuje přes šíji a hřbet až na špičku ocasu. Spodní linie začíná pod bradou, plynule sestupuje přes předhrudí, tvoří hluboký hrudník a opět velmi plynule zpět nahoru až k břichu. Často zapomínáme, že právě spodní linie výrazně přispívá k celkové harmonii ve vzhledu psa správných proporcí.

Pokud tedy mluvíme o „harmonii“ a „celkovém vzhledu“ přirozeně tak přecházíme k definici kynologického termínu „typu“ plemen, který je tak důležitý u BO. Tento pojem musí být opravdu podrobně vysvětlen, přestože jsme ho již zmínili výše při klasifikaci či rozdělení plemen do typů na morfologické bázi.

Říkáme, že jedinec musí být „typický pro plemeno“ = „typický jedinec“. Každé plemeno je nějakým způsobem dobře specifikováno, má svůj specifický typ, tedy typické jedince. Mluvíme o typickém BO, pokud se u jedince kombinuje síla s půvabem, grácií nebo elegancí. Síla a elegancie jsou tedy aspekty, které musíme brát v úvahu a jít „ruku v ruce“ pohromadě v co nejvyváženější podobě. Belgický ovčák, který je hrubý, těžkopádný nebo těžký není typickým belgickým ovčákem. Nicméně síla a robustnost zde musí být, protože zrovna tak jedinec s lehkou slabou kostrou (hyper-typ) není typickým pro naše plemeno. Popis požadovaného typu BO může být také takový, že jedinec má být kvadratický, ne přeúhlený, stojící pevně s hlavou hrdě a vysoko nesenou. Vzhledem k této „nejhlavnější“ definici jedinec odpovídá typu svého plemene, pokud na něm najdeme všechny charakteristiky plemene uváděné ve standardu tak, že jsou zřetelně viditelné na první pohled, jinými slovy typ jedince

je celek s dobře viditelnými charakteristikami, které jsou nezbytné a specifické pro dané plemeno. To znamená, že plemenný typ je založen na podobnosti jedinců i s drobnými odlišnostmi, vzhledem ke srovnání s jiným plemenem. Mohli bychom zde samozřejmě doplnit, že existuje ještě „typ jedinců v určité chovatelské stanici“, což začátečník nezná. Existují chovatelské stanice, které mají všechny či většinu odchovů velmi si vzájemně podobných a na výstavách či jiných akcích jsou na první pohled rozpoznatelní. To samo o sobě není nic špatného pokud je „jejich typ“ v souladu se standardem. Někdy ale dochází k tomu, že je takových jedinců mnoho a v očích laiků, jiných majitelů psů daného plemene i u rozhodčích může vyvolat zdání, že toto je správný standardní typ, přestože tomu tak být rozhodně nemusí. Kvantita nikdy nesmí překonávat kvalitu.

Rádi bychom zde trochu objasnili ještě další velmi důležitý termín pro belgické ovčáky, kterému by začátečník nemusel porozumět: „suchost“. Belgický ovčák musí být suchý. Znamená to, že správný belgičan nesmí mít ani gram nadváhy, jinými slovy nesmí být tlustý, otlý nebo mít volnou kůži. Musí být velmi dobře osvalen. Pak tedy mluvíme o „suché“ konstituci, „suché“ kostře, ...apod. Opozitum pro „suchý“ je těžký, tlustý nebo volný. Pak tedy šluchy (tkáň spojující svaly a kosti) a vazy (tkáň spojující části kostry s klouby) musí být jednoznačně napjaté, pevné a suché, nikoli měkké, uvolněné. Zkrátka, „suchý pes“ je dobře osvalený pes. Nicméně ještě poznámku pevnost a suchost je zvláště důležitá u fen, speciálně co se zádi a hřbetu týká, kvůli velké zátěži v době březosti, při porodu a krmení štěňat. Na toto by měl být dáván veliký důraz při posuzování belgického ovčáka (a nejen jeho), přestože se toto ve standardu příliš nezdůrazňuje.

Dále, co se týká celkového vzhledu a je velmi důležité, je vyjádření pohlavního typu. Pes-samec musí být na první pohled pes, fena musí mít vzhled fenky, přestože je pravda, že u belgického ovčáka je tato rozdílnost o něco méně výrazná než u jiných plemen (např. u německého ovčáka). Důvodem je zdůrazňovaná a vyžadovaná elegancie plemene, která je nezbytná i pro psy-samce. Pokud posuzujeme, tak pes, který nám připomíná fenku by měl být více „penalizován“ než těžší fena. Nicméně i pro fenku je velmi důležitý správný pohlavní výraz. Často se setkáváme s názorem, že mohutnější fena je „cennější“, protože je pak lepší chovnou fenou, ale samozřejmě tento názor je špatný. Příliš těžká fena „předává“ svoje vlohy svým potomkům, tedy zde chybné vlohy. Pohlavní výraz nejvíce určuje síla kostry a hlava. Pes je silnější hlavu než fena a má i širší lebku. Také výraz očí je často označován za typický pro psa či pro fenu.

Charakter belgického ovčáka je ve standardu poměrně detailně popsán. „Jiskřivý“ temperament belgického ovčáka musí být zřejmý ve výstavním kruhu a měl by být vyjádřen prakticky neustále ve výrazu i při jakékoli pozici plemene. Musí být na první pohled jasné, že jedinec je neustále „připraven“ na jakoukoli akci či práci už svým atletickým tělem, které jakoby každou chvíli mohlo „explodovat“. Jiskřivý pohled, dychtivý výraz, otevřenost, dynamičnost, plemeno plné ohně a plamínků – to je správná definice charakteristiky belgického ovčáka. Neustále nás přesvědčuje o své síle, neohroženosti, připravenosti na akci! Všechno toto je vyjádřeno postojem těla, nesením hlavy i výrazem očí a je to právě to, co dělá plemeno tak typickým. Charakterové kvality popisované ve standardu jsou rovněž určující pro hodnotu belgického ovčáka jako pracovního plemene. Právě tato hodnota opravdu určuje úspěch belgického ovčáka. Kvality odrážející charakter mají velikou důležitost a při posuzování ve výstavním kruhu by na ně měl být brán veliký ohled.

Co se týká celkového vzhledu plemene, musíme poznamenat i co je někdy nepřilíš pochopitelné pro začátečníky. Stává se, že jedinci s několika zřejmými drobnými chybami

dostanou na výstavě výborné ocenění. Tito psi jsou či mohou být výborně oceněni pro celkový vzhled, mají správný typ, požadované harmonické linie a mají správný temperament. Zkušený rozhodčí má „oko“ vycvičené na celkový dojem ze psa, takže několik drobných chyb jednotlivých partií ustoupí celkovému vynikajícímu dojmu z předváděného jedince. Pokud totiž posuzuje psa jako „celek“ a neustrne na počítání jednotlivých chyb, na kterých postaví svůj posudek, opravdu posuzuje dobře a nehledá jednotlivosti, které nejsou nejpodstatnější. Pokud se podívá na psa, rozhodčí brzy rozpozná a ví, jaký je jeho celkový vzhled, zda je harmonický a odpovídá ideálnímu typu, a tudíž jaké ocenění má dostat. Mnoho „amatérů“ stále obhajuje myšlenku, a to i z řad rozhodčích či členů chovatelských výborů,... že by všichni rozhodčí posuzovali tzv. bodovým systémem. Byl by dán rozsah bodů od minima po maximum pro chrup, srst, pohyb,...atd. Pro každý detail či část těla by tedy byl jasně stanoven počet bodů a nakonec by se z jednoduché rovnice dal dohromady konečný výsledek v procentech. Takže hodnota a kvalifikace psů by byla založena na jednoduché matematice a zcela prostá subjektivního hodnocení, tedy bez dojmů či pocitů rozhodčích a jejich kritérií. V mnoha příručkách a kynologických časopisech je tento systém prosazován. Takový bodový systém byl zároveň nedílnou součástí standardu. Snaha o prosazení tohoto systému je zřejmá a je zřejmý i důvod, vyloučilo by se tak subjektivita i „nadržování“ známým,...apod. a samozřejmě všem i začátečníkům by rázem bylo jasné, jak bude a má být každý jednotlivý pes ohodnocen. Nicméně myslím, že jsou zde opomíjeny dvě velmi důležité věci, za prvé: dojem z celkového vzhledu jedince, popsán výše a tolik důležitý pro každé plemeno, nemůže nikdy být objektivně hodnocen body nebo popsán v charakteristice plemene. Dobrý a zkušený rozhodčí je schopný ocenit celkový dojem a vzhled na základě svých znalostí plemene a svých zkušeností. Za druhé: nesmíme zapomenout, že pokud pes nesplní určitý bodový limit či hranici (třeba jen pro velké ucho,...) mohlo by to způsobit je celkovou diskvalifikaci, což jistě není příliš žádoucí.

HLAVA

Hlava je dobře modelovaná, dlouhá, ale ne přehnaně, suchá. Čelní a čenichová partie jsou zhruba stejné délky s maximálně jen velmi lehce delší čenichovou partií, čímž získává dojem perfektního ukončení hlava jako celek.

„Dobře modelovaná“ znamená, že hlava nesmí být široká nebo těžká, je také jasně určeno, že musí být suchá – tedy bez záhybů, vrásek či volné kůže a tím spíše s perfektními liniemi. To, že čenich může být lehounce delší než čelo je velmi důležité a typické. Tyto dvě délky jsou např.

striktně dané jako zcela stejné u německého ovčáka a také třeba u kolie, která má však čenich méně silný. Krátký čenich je velmi atypický, ale měli bychom se vyvarovat i příliš předloužených čenichů, které jsou přehnaně dlouhé a nedostatečně silné (právě jako u kolií!).

NOS - černý, vlhké otevřené nozdry

ČENICH - střední délky, postupně se zužující směrem k nosu, horní hřbet čenichu rovný, ze strany paralelní s pomyslnou prodlouženou linií čela, tlama dobře rozevřená

PYSKY - tenké tkáň, pevné, napnuté, silně pigmentované bez viditelné růžové (červené) sliznice

LÍCE - suché, zcela ploché, ale dobře osvalené

Horní hřbet čenichu, což znamená část vedoucí od nosu ke stopu, musí být rovný. Jestliže je hřbet čenichu vypouklý (je na něm vidět zřejmý hrbolek), nazývá se „římský nos“. Jestliže jsou hřbet čenichu a prodloužená linie čela rovnoběžné (paralelní), mluvíme o paralelismu neboli říkáme, že hlava psa má paralelní linie. Pokud je linie čela konkávní, mluvíme o konvergentních (sbíhavých) liniích, pokud je linie čela konvexní, mluvíme o liniích divergentních (rozbíhavých).

Tvar hlavy belgického ovčáka je nazývána „rektilineární“. Linie čela i nosu nesmí být tedy ani konkávní ani konvexní jako je tomu u mnoha jiných plemen.

Velmi charakteristická je pro BO „dobře rozevřená tlama“, což znamená, že když je tlama otevřená, pysky jsou vytaženy daleko dozadu a čelist je více otevřenější než u ostatních ovčáckých plemen.

Popis pysků i lící je velmi přesný, ale je nutné zdůraznit, že ploché líce jsou typické a zvláště, že specifické zygomatické oblouky nesmí být ani příliš vyčnívající ani výrazné ani viditelné. A ještě poznámka k čenichu – častou chybou je slabě či méně vyvinutá spodní čelist. To je popsáno v části „chrupu“, kde je jasně řečeno „čelisti dobře vyvinuté“.

CHRUP

Silné bílé pravidelné zuby dobře/pevně usazené v čelistích. Nůžkový skus, tj. řezáky horní čelisti těsně přiléhají před řezáky spodní čelisti, ale neztrácejí kontakt, stále se dotýkají. Tolerován je i klešťový skus, kdy se řezáky horní čelisti dotýkají hranou řezáků spodní čelisti. Tento klešťový skus je upřednostňován chovateli ovcí a dobytka.

Pro srovnání – u německého i holandského ovčáka jsou povolené jak nůžkový, tak klešťový skus. Nicméně všichni upřednostňují nůžkový skus, který umožňuje dokonalé rozevření tlamy a uložení zubů. Je tu brán v úvahu i fakt, že se řezáky neopotřebují tak rychle. Kynologové mají rozdílné názory na klešťový skus, nicméně je nespornou výhodou pro fenu, která potřebuje při porodu překousnout pupeční šňůru.

STOP - mírný

Mírný znamená, že stop by měl být o něco méně výrazný než střední stop. Mírný stop je lepší než střední, protože dokonale harmonizuje s modelací elegantní hlavy BO.

Pro srovnání – holandský ovčák má „slabý stop“ a německému ovčáku standard předepisuje „stop není příliš zdůrazněn“.

NADOČNICE- ne vyčnívající, čenich dobře modelován pod očima

ČELO - střední šířky tak, aby odpovídalo délce hlavy, čelo spíše ploché než oblé (kulaté) s lehce naznačenou rýhou uprostřed; při pohledu ze strany je čelní linie paralelní s pomyslně prodlouženou linií hřbetu nosu

Je velmi těžké určit, co znamená „čelo střední šířky“. Protože šířka čela (lebky) je typickou charakteristikou plemene, srovnání musí být provedeno se dvěma příbuznými plemeny. Nejprve musí být jasný rozdíl mezi skutečnou šířkou a šířkou, kterou na první pohled vidíme.

Pocit, který napoprvé vnímáme jako šířku čela je dán délkou hlavy. U BO tato délka hlavy představuje 40% kohoutkové výšky, stejně tak u NO a v praxi i u HO. Ve standardech pro tato tři plemena můžeme číst popisy: „hlava mezi ušima mírně větší“ (NO); „tvar hlavy spíše delší než těžší“ (HO); „čelo střední šířky“ (BO).

Ani jeden popis není zcela jasný. Ačkoli víme, že hlava NO je – musí být – silná. Také víme, že stejně jako u NO, tak i výškově menšího HO musí být hlava těžší než u belgického ovčáka. Z toho můžeme vyvodit, že hlava BO musí být užší než u NO i HO. Toto je také charakteristickým rysem plemene. Nicméně, musíme dávat pozor na to, aby hlava BO nebyla příliš úzká nebo „hypertypická“. Pro kompletní doplnění odpovídající standardu NO – šířka čela – má být zhruba odpovídající jeho délce, což je - jak bylo uvedeno výše – polovina celkové délky hlavy, což je 40% kohoutkové výšky. U NO je kohoutková výška 62cm, je to tedy $62 \times 40 / 100 \times 2 = 12,4\text{cm}$. Stejným způsobem by bylo nutné dojít k šířce čela u BO se stejnou kohoutkovou výškou.

Standard říká, že čelo má být spíše (poněkud) ploché, což by mohlo svádět k domněnce, že plochá je část mezi ušima, ale my víme, že je myšlena část od bodu mezi ušima podélně až ke stopu. Linie čela tedy musí být co nejrovnější, nikoli kulatá či konvexní. Klenuté či kulaté čelo jde většinou ruku v ruce s příliš výrazným stopem, což je pro BO atypické! Ideální tvar čela je tedy rovná linie při pohledu ze strany, rovnoběžná s linií čenichové části.

OČI - střední velikosti, ani vypouklé ani zapadlé, lehce mandlového tvaru, hnědé barvy, co nejtmavší, oko je rámováno černými víčky

POHLED - přímý, živý, inteligentní a neustále jakoby „žádostivý“

Oči jsou velmi dobře popsány. Rozhodčí, když posuzují oči, se nejprve podívají na barvu oční duhovky. Definice „oko hnědé barvy, co nejtmavší“ neznamená, že oko musí být prakticky černé nebo temně hnědé. Důležité je, aby barva „ladila“ s barvou srsti. Tmaví a černí jedinci se světlýma očima jsou skutečně příkladem na první pohled rušivého nedostatku v kráse belgičana. Někteří chovatelé se domnívají, že světlé oko s sebou nese i horší (agresivní) povahu. Toto tvrzení je sice rozšířeno, ale nikdy nebylo prokázáno. A ještě připomenutí – oko nemá být příliš velké a příliš kulaté, ale takové, jak standard popisuje – „střední velikosti, lehce mandlového tvaru“.

UŠI - elegantního trojúhelníkového tvaru, pevné a vztyčené, vysoko nasazené, odpovídajících délek, zevní ucho dobře uložené v základně

U BO jsou uši velmi typické. Trojúhelníkový tvar by mohl znamenat, že musí být tento „pomyslný“ trojúhelník rovnostranný (základna i obě ramena stejných délek), nicméně u BO jsou vzhledem k tvaru hlavy harmoničtější uši, jež mají tvar trojúhelníku rovnoramenného – tedy základna je lehce kratší než ramena, ucho je tak mírně (!) delší. Nicméně, pokud má BO štíhlou dlouhou hlavu, tak mu příliš krátké malé ucho ubírá na eleganci. „Vysoko nasazené ucho“ znamená, že hlava – lebka nesmí být široká, je možné pouze za předpokladu, že uši nejsou příliš široké v základně.

Pokud budeme srovnávat naše tři ovčácká plemena, pak u NO standard říká, že „ucho musí být střední velikosti a široké v základně“ a mnoho rozhodčích se shodne na tom, že plemeno NO se liší od mnoha jiných ovčáckých plemen právě velikostí ucha a velkou základnou ucha. U HO standard říká, že „ucho je spíše menší než větší“. Z praxe víme, že holandský ovčák má

ucho menší než německý ovčák. Čím si můžeme být zcela jistí je fakt, že uši belgického ovčáka jsou velmi typické pro plemeno a že jsou menší než u HO a samozřejmě menší než u NO. Otázkou zůstává, zda by standard neměl rovnou říkat „malé ucho“ anebo „ucho poněkud menší“. Na výstavách je stále vidět mnoho BO s velkým nebo příliš dlouhým uchem. Na druhou stranu i příliš malé ucho je velmi rušivé. Dalo by se říct, že ucho by mělo odpovídat velikostí a délkou velikosti a délce hlavy.

hlava belgického ovčáka

hlava holandského ovčáka

hlava německého ovčáka

KRK - dobře nasazený, lehce prodloužený, dobře osvalený bez laloků či záhybů, postupně se rozšiřující směrem k ramenům; v týlu je lehce zaoblený

Ačkoli je krk i týl dobře popsán, nenajdeme zde popsanou typickou charakteristiku důležitou pro plemeno BO! Nicméně ji můžeme najít v části „celkový vzhled“ - doslova „hrdě nesená hlava“. Úhel tvořený linií krku a horizontálami určuje, jak vysoko je hlava nesená. Tento úhel je větší, pokud pes zpozorní nebo je něčím zaujatý a naopak za pohybu se úhel zmenšuje. Tento úhel v normálním postoji musí být u BO větší než 45°, protože právě takový úhel nacházíme u NO. Hrdě nahoře – vznešeně nesený krk souvisí nejen s uložením ramen a lopatky, ale i s temperamentem, tolik typickým pro belgického ovčáka.

PŘEDNÍ ČÁST

- kosterní soustava je pevná „solidní“, svalová soustava suchá a silná

RAMENA - lopatky jsou dlouhé a mírně skloněné – svažující; položené naplocho, lopatka spolu s nadloketní kostí vytváří dostatečný úhel, který umožňuje loktům snadný pohyb

NADLOKTÍ - měla by se pohybovat směrem zcela paralelním s podélnou osou těla

PĚDLOKTÍ - dlouhé a dobře osvalené

NADPRSTÍ - silné a krátké; pevné rovné zápěstí beze známek rachitidy

TLAPKY - poněkud kulaté; prsty správně zaoblené a dobře sevřené; polštářky silné a pružné; drápy tmavé a silné

Mezi jednotlivé partie „přední části“ těla psa zahrnujeme: ramena, nadloktí, předloktí, nadprstí a tlapy; plus ramenní kloub, loket a zápěstí. Pro přesný popis „přední části těla“ bychom měli určit délky nebo „relativní“ délky kostí, které tvoří anatomický základ „přední části“ těla psa a také udat „míry“ pro klouby tím, že určíme stupně úhlů, které kosti tvořící kloub svírají. Standard říká, že lopatka má být dlouhá. To vyžaduje dostatečnou hloubku hrudníku a skloněné – svažující lopatky, což jsou dvě podmínky či definice, rovněž zmiňované standardem.

Úhel tvořený lopatkou a horizontálou není určen. Ani, když standard říká „dostatečný úhel“ s nadloketní kostí ...není toto vyjádření přesné. Pokud je u některého plemene tento úhel = 90° (úhel mezi lopatkou a nadloketní kostí), pak dochází k přeúhlení; pokud je úhel mezi lopatkou a horizontálou větší nebo rovný 65°, mluvíme o strmé hrudní končetině, strmé lopatce nebo strmém úhlení vpředu. Důležitost velikosti úhlu je zřejmá a závisí na tom, jaké zvolíme tzv. „pomocné linie“. Pomocné linie musí procházet středem mezi lopatkou a nadloktím. Tím dojdeme u NO se správně úhlenou hrudní končetinou k velikosti úhlu skutečně 100°, přestože standard tohoto plemene udává „přibližně pravý úhel“! U BO víme, že tento úhel musí být větší. Víme, že psi nejčastěji (z anatomického pohledu) mají správný úhel mezi lopatkou a horizontálou v rozmezí 50° - 55°, takže pokud je tento úhel větší než 65°, je zřejmé, že je strmá lopatka. Většina odborníků pro anatomii se shoduje, že ideální úhel mezi horizontálou a nadloketní kostí je úhel větší než mezi lopatkou a horizontálou! To je důvod, proč u BO se správným úhlením hrudních končetin akceptujeme či určujeme, že tento úhel je přibližně ±110° a úhel mezi lopatkou a horizontálou je 50° - 55°. Srovnání BO a HO

by nám mnoho nepomohlo, protože ve standardu pro holandského ovčáka čteme: „lopatka šikmo umístěna s dobře přiléhajícím nadloktím a správné délky“. Co se týká délky kostí, standard pro BO říká, že lopatka a předloktí musí být dlouhé, ale neříká nic o délce nadloktí. Je nutné říct, že u psů se střední váhou a výškou a správnou stavbou (konstrukcí) těla lopatka a nadloketní kost musejí být přibližně stejné délky a že předloktí může být mírně delší. Velmi často vídáme u BO, že mají příliš krátké a/nebo strmé nadloktí. Je zřejmé, že správné úhlení hrudních končetin a dostatečně hluboký hrudník jsou podmíněny dostatečnou délkou lopatky a nadloktí a jejich stejnou (či přibližně stejnou) délkou. Posouzení úhlení hrudních končetin není snadné. Především pes musí být v normálním přirozeném postoji, což také znamená, že nohy stojí správně pevně, rovně a kolmo k zemi. Úhel lopatky se zdá strmější než skutečně je, pokud se pes předvádí křečovitě – sevřený, stažený,... nebo pokud je hlava příliš „vytažená“ vzhůru nebo pokud je pes více stahován na vodítku a táhne do protisměru – tedy hlavou dopředu. Někdy mluvíme o „pozici – uložení“ lopatky. Lopatka může být uložena buď příliš vzadu nebo příliš vpředu. V tomto druhém případě, který je častější (lopatka je uložena příliš blízko k vrcholu ramenního kloubu) mluvíme o „předsunutém“ rameni či lopatce nebo je označena termínem „konstrukce, jejíž ramenní část je tlačena příliš dopředu“. Na tento nedostatek a co přesně jej způsobuje existuje mnoho názorů. Nicméně „předsunutá lopatka“ jde ruku v ruce se strmým a krátkým nadloktím a také se strmější a kratší lopatkou, což je ještě umocněno slabým předhrudím a ani hrudní koš není dobře vyvinutý.

Další část, o které standard mluví, je nadloktí. O tom se dočteme, že by se mělo pohybovat zcela paralelně s podélnou osou těla. Otázkou je, co přesně je míněno paralelním směrem – rovinou (ve kterém se končetiny pohybují) s přímkou (podélnou osou) navíc ještě - aby to nebylo jednoduché – končetiny se pohybují kolmo k rovině. Je to pravděpodobně myšleno jako pohyb předních končetin bez prošlapování nadprstí (nadprstí nesmí být měkké). To by odpovídalo výrazu „hrudní končetiny se pohybují v paralelních rovinách“. Tyto roviny mohou být pouze a jedině kolmé – kdyby nebyly, pes by nutně musel padat!!!

Co se týká nadprstí – standard jasně říká, že musí být krátké, ale už se nezmiňuje o jeho poloze. Nejčastěji je osa lopatky mírně rozbíhavá – prodloužíme-li ji – s osou nadprstí, směřuje-li k zemi. A pak tu máme další úhel, kterému je nutné věnovat pozornost při posuzování přední části těla psa, tj. úhlení zápěstí. Je to úhel tvořený nadprstím a pomyslným prodloužením osy předloktí (z bočního pohledu). Pokud nadprstí není pevné – rovné, ale dokulata (zaoblené), mluvíme o slabém nebo měkkém nadprstí. A nyní můžeme opět porovnat naše tři plemena. U NO je tento úhel velmi specifický a umožňuje plemeni fantasticky prostorný klus. Dle standardu musí být tento úhel cca 20°. U HO standard vyžaduje „dostatečnou pružnost v zápěstí“, což naznačuje, že i zde musí být zápěstí v nějakém úhlu a musí tedy být šikmo k zemi. Vycházíme z toho, že HO má méně zaúhlenou lopatku i zápěstí než NO, ale že BO má v porovnání s holandským ovčákem zhruba stejně zaúhlenou lopatku, ale že je zcela určitě strmější v zápěstí. Také je zřejmé, že pozice „**metacarpu**“ je u BO pro toto plemeno typická a že postoj hrudních končetin je (musí být!) co nejvíce kolmý k zemi. A konečně – musíme si uvědomit i to, že hrudní končetiny – při pohledu zpředu – musí stát kolmo k zemi, což znamená, že musí být rovné a stejně nadprstí musí být pozičně tak, jakoby bylo jejich prodloužením.

Co se týká „přední části“ těla psa, při specifikaci úhlů, délek kostí a postoje, můžeme uvést mnoho chyb – nedostatků: strmá lopatka, dlouhé a měkké nadprstí (slabé zápěstí); hrudní končetiny vytočené ven nebo dovnitř; volné lokty; vybočené nebo sevřené lokty; měkké – rozevřené tlapy,...

TĚLO

- tělo je silné bez těžkopádnosti; délka od vrcholu prsní kosti ke kosti sedací je přibližně stejná jako kohoutková výška psa; u feny může být nepatrně delší

PŘEDHRUDÍ - při pohledu zepředu širší, nesmí být příliš úzké

HRUDNÍK - dostatečně široký; hluboký; sestupný a prostorný, tak, jak je typický pro všechna zvířata s velkou vytrvalostí; hrudní koš je tvořen žebry zaoblenými ve svých horních částech

KOHOUTEK - výrazný

HŘBETNÍ LINIE (záda a bedra) – rovná, široká a dobře osvalená

BŘICHO - středně vyvinuté – ani povislé ani vtažené, jeho linie harmonicky pokračuje – navazuje na spodní linii hrudníku

ZÁĎ - velmi lehce svažité, široká – ne nadměrně!

Jakmile zmíníme délku BO, je nutné zdůraznit typickou charakteristiku plemene, což je fakt, že výška v kohoutku a délka těla musí být stejná – zvláště u psů. Délka těla psa, měřeno od předního vrcholu prsní kosti po kost sedací. Nyní pojdme porovnat naše tři příbuzná plemena. Bez jakýchkoli pochyb můžeme konstatovat, že NO je „delší než vyšší“. Délka jeho těla musí být 110 – 117% jeho kohoutkové výšky. To znamená, že poměr – délka : výšce těla = 10 : 9,09 až 10 : 8,54 - průměr je tedy 10 : 8,8. Proporce - poměry u HO dle standardu jsou 10 : 9 (délka těla je 111% jeho kohoutkové výšky). Je zřejmé, že v tomto ohledu si je bližší NO s HO než s belgickým ovčákem. Původně byla u německého ovčáka uváděna průměrná hodnota tohoto poměru 10 : 8,47. To znamená, že NO je pravděpodobně ještě o něco delší než se domníváme. Na druhou stranu víme, že HO, kteří mají relativně krátká těla, evidentně nejsou znevýhodňováni na výstavách. Z toho můžeme vyvodit závěr, že NO a HO jsou vzájemně odlišnější – co se délky těla týká, než bychom předpokládali dle výkladu standardu. U NO víme, že délka těla není ani tak určena délkou hřbetu a zádě, ale především díky velmi zaúhleným hrudním i pánevním končetinám. Z toho je celkem jasné, že BO, kteří mají méně zaúhlené končetiny, mají kratší stavbu těla. Krátkost těla nebo-li čtvercový formát musí být absolutně nezbytně dodržen neboť je typickým charakteristickým znakem plemene.

U psů formuje – tvaruje přední část těla hrudník. Jeho partiemi jsou předhrudí a hrudní koš (spodní část hrudníku). Předhrudí jde od krku (spíše od hrdla) až mezi hrudní končetiny, kde začíná hrudní koš. Z profilu musí být předhrudí belgického ovčáka lehce, ale přesto jasně zřetelné. Toto ve standardu není zmíněno. Předhrudí nemůže být dobře vyvinuto, pokud nejsou hrudní končetiny správně zaúhleny.

O předhrudí se standard zmiňuje stručně – „při pohledu zepředu mírně širší“. Dále je předepsáno, že hrudník má být dostatečně prostorný – hluboký. To je nezbytné, protože jenom splněním této důležité podmínky můžeme získat vyžadované hrudní parametry.

Co se týká šířky hrudníku, standard říká u německého, holandského a belgického ovčáka – „nepříliš široký“; „ne úzký“ a „mírně široký“. Z toho my můžeme odvodit, že z těchto tří porovnávaných plemen má belgický ovčák při pohledu zepředu nejméně široký hrudník, což je pro nás zcela základní a zásadní podmínka, abychom získali plemeno působící co nejelegantnějším celkovým dojmem. Nesmíme také zaměřovat hloubku hrudníku a jeho délku. Standard ve francouzském jazyce říká, že hrudník musí být „hluboký“ (= profonde) a „sestupný“ (= descendue). V překladu do holandštiny a němčiny je však odpovídající

překládané slovo „deep“ = hluboký = délka!, což je vzdálenost od vrcholu k zádi. A naopak slova „borstdiepte“ a „brusttiefe“ (hloubka hrudníku) je do francouzštiny přeložena jako „výška hrudníku“ (hauteur de poitrine). Takže pokud rozumíme pod pojmem „hluboký hrudník“ = „dlouhý hrudník“ a nikoli „nízký, sestupný,... hrudník“ – může dojít k problému. Například standard pro šiperky říká „hluboký hrudník“ a jednoznačně myslí „sestupný hrudník“. Délka hrudníku (nezaměňovat s délkou těla!) je vzdálenost od vrcholného předního bodu lopatky k poslednímu žeburu. Problém s určením délky hrudníku je ten, že určuje (logicky) délku hřbetu. Je jasné, že dlouhý hřbet či záď znamená rovněž dlouhé celé tělo, což je u belgického ovčáka zcela nežádoucí. Délka hrudního koše je zhruba 2/3 délky těla, což znamená 41,3cm pro psa vysokého 62cm. Znovu tedy musíme brát v úvahu jasný požadavek standardu: belgický ovčák je a zůstane „krátkým“ plemenem – tedy „čtvercového formátu“!

Žebra – „zaoblená ve svých horních částech“.

Není určeno ani upřesněno, jestli lehce nebo silně zaoblená (nicméně u BO není možné, aby zde byl využit termín „silně“). Měli bychom tedy říci, že to znamená „mírně zaoblená“, což znamená „lehce“, stejně jako hrudník musí být „lehce – mírně široký“ a „sestupný“. U německého ovčáka nesmí mít žebra „tvar sudovitý ani ploché“. Ve standardu pro holandské ovčáky, kteří jsou mírně robustnější než belgičtí ovčáci, můžeme číst „žebra mírně zaoblená“. Pro kohoutek u belgického ovčáka standard používá termín „výrazný“ nebo ještě lépe „zřetelný“, což je vždycky u kteréhokoli plemene velký klad pro celkový dojem. Zřetelný kohoutek velmi přispívá k utváření pěkné hřbetní linie. Při posuzování kohoutkové výšky hraje velkou roli srst, hřívá, která může kohoutek zcela či částečně skrýt a také, co je důležité – postoj, předvádění psa. Správný a hrdý postoj naznačuje psychickou vyrovnanost, což bychom mohli nazvat povahou, temperamentem. Pokud pozice kohoutku zůstává vysoko i za pohybu, máme zde opravdu co dělat se skutečnou kvalitou!

Je jasné, že záda a bedra (hřbetní linie) musí být „rovná a dobře osvalená“. Pojem „široká“ nesmí být vysvětlován doslovně literárně. Vzhledem k jiným plemenům to u belgického ovčáka bude ta nejprůměrnější šířka! U německého ovčáka musí být bedra „široká“ a u holandského ovčáka „ne úzká“. Ještě lépe bychom měli tuto část nazvat hřbetní a bederní částí (oblastí). Je zřejmé, že u belgického ovčáka nesmí být slabá či úzká vzhledem ke stavbě a velikosti těla, ale dostatečně prostorná a robustní, stejně jako hrudní koš a břišní dutina = vše musí být dobře prostorné tak, aby zde byly dobře uloženy vnitřní orgány.

Bedra, při pohledu shora, musí být užší než záda, jinak je pes příliš tlustý, ale musí být jasné, že jsou silná a pevná, protože standard říká „dobře osvalená“. Suchý pes, šlachovitý a osvalený má vždy silná a pevná bedra. Někdy se stává, že se bedra jakoby zvedají, pohybují (klenou), což je nežádoucí, ale stále lepší než bedra slabá!

belgický ovčák – groenendael

holandský ovčák dlouhosrstý

Důležitost plynulé horní i spodní linie jsme již zdůraznili. Stejně tak jsou důležitá silná a pevná záda a bedra.

Hřbetní linie lehce sestupná od kohoutku k zádi je opravdu krásná, ale záda a bedra vždy musí tvořit rovnou horizontální linii. Na druhou stranu stále je často vidět mnoho belgických ovčáků, zvláště u dlouhosrstých variant, s hřbetní linií připomínající kolie. Bedra kolie musí být „lehce zaoblená – klenutá“. V anglickém standardu pro kolie čteme „pevný hřbet lehce sestupující přes bedra“, což znamená, že hřbetní linie, z profilu, lehce sestupuje od zádi k bedrům. Belgický ovčák s takovou hřbetní linií nepatří ke správnému typu. Tato hřbetní linie kolií nemá co dělat s jinou charakteristikou, která je popsána jako „prohnutá za kohoutkem“. Tato „prohlubeň, důlek, jamka,...“ Je anatomicky normální, protože pozice jedenáctého obratle, který je prakticky v kolmé poloze, je kratší než ostatní, které jsou před i za ním a které se mírně „kloní“ směrem k němu. Je stále ještě mnoho protichůdných pohledů a názorů na tuto „jamku“. Ale my můžeme říci, že tato „jamka“ není nijak vážná či důležitá a rozhodně neznámá a nesmí být zaměňována s pevností hřbetu, neodpovídá za tzv. „měkký či pronesený“ hřbet.

A konečně přicházíme k zádi, velmi důležité části z anatomického pohledu. K definici „široká ne nadměrně“ můžeme jen zopakovat, co bylo napsáno o zádech a bedrech. Ale ještě je nutné doplnit, že dobrá dostatečná šířka zádi je výjimečně důležitá pro chovné feny, aby dobře a bez potíží rodily štěňátka. Příliš úzká zád' je u fen chyba! Pozice zádi je daná úhlem, který tvoří „prodloužení hřbetní linie“ a „horní linie zádi“. Anatomický základ zádi tvoří pánevní pletenec, spolu s velmi širokým prvním ocasním obratlem. Jestliže je pánevní pletenec, zvláště sama pánev příliš skloněna, je zád' příliš spádovitá nebo strmá. Na druhou stranu, je-li zád' příliš vodorovná, mluvíme o „ploché“ zádi. Nesmíme zapomenout, že pánev je anatomicky nejdůležitější část zádi, je daleko více skloněná než vlastní zád' (sklon může být až 45° vzhledem k horizontále). Pánev je také více či méně paralelní s nadloktím. To je důvodem, proč občas mluvíme o paralelismu mezi přední (hrudní) a zadní (pánevní) částí u psa.

belgický ovčák - laekenois

holandský ovčák hrubosrstý

Podíváme-li se na jednotlivé standardy pro německého, holandského a belgického ovčáka, zjistíme, že zád' musí být „lehce spáditá“ (cca 23°), ne ustupující a „velmi lehce sestupná“. Z textu tří standardů vyplývá, že zád' má nejméně spáditou belgický ovčák! Ideální sklon – spád je okolo 10°, což je pro nás přijatelné a odůvodnitelné vzhledem k tomu, že takovému číslu odpovídá kvantitativně nejvíce jedinců.

O délce zádi standard nic neříká. U německého ovčáka je „dlouhá zád'“, u holandského ovčáka je psáno „zád' ne krátká“. Pokud porovnáme tato dvě plemena s belgickým ovčákem z anatomického pohledu (délka těla, úhlení, apod.) je zřejmé, že belgický ovčák, především kvůli čtvercovému formátu a kvůli úhlení (dlouhá zád' jde ruku v ruce s velkým výrazným úhlením pánevních končetin), má nejkratší zád'.

Musíme zdůraznit, že poloha zádi u belgického ovčáka je velmi typická pro plemeno a opravdu musí být jen „velmi lehce spáditá“!!! Dnes má příliš mnoho belgických ovčáků – zvláště dlouhosrstých – příliš spáditou zád'. Pokud nebudeme při posuzování tohoto problému – a tedy chyby – daleko přísnější. Dostaneme se za hranice možného návratu k napravení této vady; a bude nutné standard přizpůsobit chybě, což je velmi nežádoucí!

A nakonec ještě zmínka, kdy mluvíme o psovi s „přestavěnou“ zádí. Je to tehdy, pokud je zád' výše než kohoutek. U belgického ovčáka to není ani tak časté z důvodu strmých pánevních končetin, ale pro strmá hlezna.

ZADNÍ ČÁST

Silná, ne těžká, v pohybu souběžná a vyrovnaná s přední částí. V postoji kolmo k zemi.

- STEHNA - široká a dobře osvalená; česka je zhruba na kolmici od kyčle
- LÝTKA - (holenní a lýtková kost) – dlouhá, silná, dobře osvalená, dostatečně skloněná (svedená) k hlezňům
- HLEZNA - dobře postavená k zemi; široká a osvalená; při pohledu zezadu by měla být perfektně = dokonale paralelní
- NÁRT - pevný a krátký, paspárky jsou nežádoucí
- TLAPKY - mírně oválné, za prsty do obloučku, a sevřené; paty silné a pružné; drápy tmavé a silné

Tím, že říkáme, že zadní část těla belgického ovčáka nesmí být těžká, v zásadě znovu zdůrazňujeme aspekt elegance. Pokud mluvíme o souběhu a vyrovnanosti postoje zadní a přední části, znamená to, že končetiny jsou kolmo postavené k zemi a vzájemně k sobě paralelní. V pohybu to také znamená, že se pes nepohybuje šikmo, ale jde skutečně rovně, tj. ve směru prodloužené osy těla. Můžeme zaznamenat, že když pes „zabere“ v pohybu – zrychlí, otisky jeho tlapek se více přibližují k centrální ose těla a jsou jako „perly v náhrdelníku“. To má za následek, že se často domníváme, že za pohybu je pes „ušší – sevřenější“, ale ve skutečnosti je tento pohyb přirozený = normální. Z pohledu efektivity pohybu je nemožné, aby se končetiny – i při vzrůstající rychlosti v klusu – stále pohybovaly stejně, vzhledem k působící gravitační síle. „Pozice kolmá k zemi“ znamená, že při pohledu zezadu jsou pánevní končetiny kolmé k zemi a vzájemně paralelní.

Pro přesný popis zadní části – pánevních končetin – bychom měli znát délku kostí a velikosti úhlů, které jednotlivé části tvoří. Úhlení zadní části je především o zaúhlení kyčelního kloubu

a česky a také hlezna. Délka stehenní kosti a úhel, který svírá stehno s pánevním pletencem, nejsou standardem zadána.

Víme, že stehenní a lýtková kost jsou zhruba stejně dlouhé. Pouze u plemen, kde je výrazný úhel – až přeúhlení pánevních končetin – jako u německého ovčáka, se stává, že lýtková kost je delší než stehenní. Úhel, který svírá stehenní kost s pánví – tedy jeho přesná velikost - není nejdůležitější a neposkytuje mnoho informací.

Standard říká, že česka je zhruba na kolmici vzhledem ke kyčli. Kyčle jsou předními částmi na obou stranách zádi. Tudíž bychom mohli upřesňovat se stejným účinkem, že stehno je položeno šikmo nahoru k zádi. Ale ani jeden z těchto údajů nám mnoho nevysvětluje.

Jestliže lýtko – jak říká standard, musí být dlouhé, a pokud předpokládáme, že stehenní kost je tedy také dlouhá (jsou zhruba stejné délky!), tak je jasné, že zadní končetina je silně zaúhlená, protože pes se strmým úhlením a dlouhými kostmi pánevních končetin musí být nutně „přestavěný“ (vrchol pánve je výše než kohoutek). Dlouhá stehenní a lýtková kost jsou samozřejmě u velmi zaúhlené končetiny německého ovčáka. Belgický ovčák je méně zaúhlený a musí mít tudíž kratší kosti – pokud je zad' položena ve stejné výšce. Možné je, že předepsané „dlouhé lýtko“ u belgického ovčáka, znamená, že to jednoduše není krátkonohé plemeno. A pak bychom z pohledu odborné anatomie mohli jednoduše říci, že lýtko musí být vždy!!! delší než stehno a interpretace „dlouhé lýtko“ neznamená absolutně „dlouhé“, ale jen „delší než stehno“.

A ještě k úhlu, který tvoří stehenní a lýtková kost. Víme, že u německého ovčáka v normální pozici svírá 120° . Ve standardu holandského ovčáka se říká: „vytváří normální úhel a mírný v ohybu česky tak, že stehenní kost nespírá přehnaný (= přílišný) úhel“. Víme, že u belgického ovčáka jsou stehenní a lýtková kost průměrně dlouhé a zhruba stejné délky a vytvářejí mírný úhel v ohybu česky, což znamená větší než 120° . Přeúhlení nebo naopak strmost česky musí jít „ruku v ruce“ s přeúhlením nebo strmostí hlezen.

Ve standardu také čteme definici „lýtko správně – dostatečně skloněná – svedená – k hleznům“. U holandského ovčáka říká standard: „v oblasti hlezna je žádoucí mírné úhlení, aby paty byly postaveny na pomyslné svislici vedoucí od bodu zadku“. Z tohoto všeho je zřejmé, že úhlení pánevních končetin u belgického ovčáka i holandského ovčáka je „normální“ nebo „mírné“ a že zadní nohy jsou správně postaveny pod tělem. Toto je pozice typická pro belgické ovčáky, ale už ne pro německé ovčáky, kde delší a více zaúhlená pánevní končetina nutně vede k protažení končetiny dozadu a takový postoj je pak charakteristický pro německého ovčáka.

belgický ovčák – malinois

holandský ovčák - krátkosrstý

Standard belgického ovčáka dále říká, že hlezna jsou dobře postavená k zemi a že nárt je krátký. Tyto dvě věci v zásadě znamenají totéž. Definice, že hlezna jsou paralelní znamená, že nesmí být postavená směrem k sobě (sbíhavě) nebo od sebe (rozbíhavě). „Při pohledu zezadu perfektně paralelní“ se v každém případě vztahuje na hlezna, nikdy ne na lýtka!

U tlapek bychom mohli jednoduše napsat užívaný termín „kočičí tlapka“ (u hrudních i pánevních končetin). Zde je nutné zmínit, že standard je velmi přesný u belgického ovčáka, když popisuje, že tlapky hrudních končetin musí být „poněkud kulaté“ a tlapky pánevních končetin „mírně oválné“. Ve výsledném efektu je to zcela logické, že u pánevních končetin jsou tlapky o něco delší než u hrudních končetin a tedy víceméně oválné. Plochá, slabá tlapka s dlouhými prsty se označuje termínem „zaječí tlapka“. Někdy je nutné drápy stříhat (pokud si je pes neobrousí sám). Dlouhé přerostlé drápy mohou překážet a bránit psovi v normálním postoji a končetiny jsou pak nutně rozbíhavé nebo sbíhavé, protože pes si tak vlastně ulevuje – nemůže se postavit nohama rovně, platí to nejen v postoji, ale i v pohybu. I paspárky jsou zde velmi nežádoucí, často se ulomí, zatrhnou a mohou způsobit bolestivé poranění nohy.

německý ovčák

OCAS

- dobře nasazený, silný u kořene a střední délky; za klidu nesený dolů, špička lehce prohnutá ven na úrovni hlezna, za pohybu se ocas zvedá, zvýrazňuje se prohnutí špičky ocasu, ale nesmí tvořit háček či se přetočit.

Definice u belgického ovčáka pro délku ocasu – „střední délky“ je pravděpodobně nejjasnější, porovnáme-li ji s definicí u holandského ovčáka (délka na paty) nebo u německého ovčáka (ocas spadá nejméně k hleznům). Ale jak je to ve skutečnosti? U většiny německých ovčáků je ocas podstatně delší než „k hleznům“. Velmi často dosahuje až k zemi. U holandského ovčáka špička ocasu daleko častěji dosahuje pod paty. U belgického ovčáka často ocas také dosahuje pod paty, ale jsou i velmi často vidět belgičtí ovčáci s ocasem, jenž sotva či vůbec k patě nedosáhne. Přesné vysvětlení termínů „krátký“ ocas; ocas „průměrné délky“ nebo „dlouhý“ ocas většina odborníků akceptuje tak, že těmto termínům zhruba odpovídá toto: „nedosahuje“; „sotva dosahuje“ a „přeashuje“ hlezna. U belgických ovčáků tedy ocas může být mírně delší než průměrné délky, což znamená, že sahá akorát k – či maličko pod hlezna.

Zmíníme se o chybách. Pokud je ocas „do háčku“ – znamená to extrémní zatočení zpět. Tato odchylka – chyba – je dědičná. Přetočení ocasu znamená, že ocas je otočený nad úroveň hřbetní linie. Mnoho rozhodčích toto nazývá „vesele nesený ocas“ a často se projevuje při pohybu či při vzrušení. Nicméně belgický ovčák je pro tuto „chybu“ i tak trochu předurčen díky svému temperamentu, ocas je vlastně jakoby stále „ve střehu“... „ve vzrušení“. Tato chyba by neměla být přeceňována, ale pravdou je, že u malinoisů je nesení ocasu příliš vysoko – skutečným problémem.

BARVA

MASKA - maska musí být tvořena osmi body – horními a spodními pysky, očními víčky a černě rámovanými ušima. Tyto body vytvářejí jednolitou černou oblast. I jedinci světlejších a bledších odstínů musí mít zřetelnou černou masku.

Maska je definována jako „černý čenich na světlém psovi“ nebo opět „černě zbarvená oblast omezená obličejovou partií psa“. Díky této druhé definici můžeme také oční víčka počítat do „zóny – oblasti masky“. Důležité pro belgického ovčáka je zřejmý fakt, že maska je absolutně nezbytná u tervuerena a malinoise a my musíme usilovat, aby převládala maska slitá – jednolitá, nikoli přerušovaná, neúplná, ...atd.

BARVA - fauve, černá charbonáž; a celá škála odstínů fauve a odstínů šedé po černou. Malý bílý znak je tolerován na hrudi a prstech. Pro tervuereny je nejpřirozenější (nejvíce žádoucí) fauve s černou charbonáží a měla by být preferována. U malinoisů je fauve zbarvení s černou maskou povinné!

Barvy jsou tedy u belgického ovčáka jasně definovány, nicméně ne každý ví, co přesně je barva fauve a co je černá charbonáž. Francouzské slovo „fauve“ (fawn) znamená: žlutá, která má tendenci červenat; žlutočervená; fauve = divoké. Název fauve se skutečně užívá pouze v souvislosti s velkými divokými šelmami – jako jsou lvi či tygři. „Fawn“ v holandštině „vaal“ (sallow) znamená bledá žlutá; dále žlutá; světle červená; písková. Potíž je v tom, že „vaal“ znamená také „být bezbarvý“; „žlutý“; „matný“; „vybledlý“; „opraný“; „světle-šedý“; „bledý“ a „slabý“.

Proto musíme slovo „fawn“ přeložit jako „vaalros“ (sandy) – barva divokých zvířat jako jsou lvi a tygři, takže barva nejvíce odpovídá žluté, světle hnědé a červenavé. Ale vzhledem k belgickému ovčákovi je nutné je doplnit o „vlčí šedou“ či „hnědošedou“. „Charbonner“ (charbonáž) znamená doslova „uhlování černou barvou“ a „charbonné“ = „jemně postříkaný černou barvou“. Tato černá na pozadí fauve je vlastně jakýmsi překrytím spodní barvy. Tím, že je na konečkách jednotlivých chlupů, nevytváří skutečné skvrny ani pruhy (žhání), ale tvoří jakýsi tvar plamínků (napohled). Kynologický termín „žhání“ je typický pro holandské ovčáky, přesněji žhání na hnědém nebo šedém podkladu. Velmi důležité je připomenout, že pro malinoise je přípustné pouze fauve zbarvení s černou charbonáží.

SRST

Srst je u belgického ovčáka různé délky. Tento znak (+ zbarvení) je kritériem rozdělení plemene do jednotlivých variant. U všech variant musí však být srst vždy bohatá, uzavřená, správné textury, s hustou podsadou.

Jak standard říká, různý typ a délka srsti dala vzniknout čtyřem variantám belgického ovčáka. Nicméně i díky nejrozmanitější škále barev a přípustných odstínů má belgický ovčák velkou výhodu, že si každý může najít právě to pravé pro sebe. Nejznámější variantou je malinois, krátkosrstá varianta, která sice není tak líbivá jako varianty dlouhosrsté, ale stále je to velmi harmonický a elegantní pes s vynikajícími pracovními vlohami. Jeho „bratr“ – laekenois má srst hrubou, která je absolutně odolná vůči rozmanitému a proměnlivému počasí. Mnoho znalých lidí tvrdí, že povaha laekenoise je absolutně nejlepší a nejvyrovnanější. Je velká škoda, že jeho popularita i rozšířenost je minimální.

A nakonec dva impozantní dlouhosrstí sourozenci – působící skutečně jako lordi, kterým jejich nádherná srst dodává majestátního vzhledu – tervueren a groenendael.

KŮŽE

- elastická, pružná, ale skutečně napnutá po celém těle. Vnější sliznice vždy silně pigmentovány.

Jak je popsáno – kůže musí být napnutá (vypnutá) po celém těle, včetně hlavy, tomu se někdy říká „suchá“ kůže. To neznamena, že ji třeba na hřbetě nelze uchopit a „povytáhnout“, aby se pak vrátila zpět – právě to je zmiňovaná elasticita a pružnost, kterou standard vyžaduje. Je zde jasná definice, že vnější sliznice jsou silně (sytě) pigmentovány. Jsou to takové sliznice, které nutně spoluvytvářejí exteriérový dojem jedince. Jsou to především pysky, oční víčka, nos, kde je sytý pigment absolutně nezbytný.

VELIKOST

Vyžadovaná výška: 62 cm pro psy
58 cm pro feny
tolerance: mínus 2 cm a plus 4 cm

Již jsme se zmiňovali, že střední velikost je nezbytná pro skutečně pracovního psa. Požadovaná výška pro belgického ovčáka je přesně daná. Navíc je zde standard poměrně tolerantní, pes může být vysoký 60-66cm a fena 56-62cm. Žádoucí rozdíl mezi fenou a psem by měl tedy být 4cm. V současné době u belgického ovčáka skutečná průměrná výška v kohoutku opravdu odpovídá výšce vyžadované. U německých ovčáků tomu tak není (pes má 60 – 65cm; fena 55 – 60cm), protože ve skutečnosti je průměr u psů 64cm a u fen 59cm a nikoli ideální průměr: tedy kohoutková výška psa 62,5cm a feny 57,5cm. Vysvětlení pro tyto dvě rozdílné situace je jasné. Vyžadovaná elegance u belgického ovčáka neumožňuje chov větších a tím i těžších belgických ovčáků, kdežto u německých ovčáků je vyžadována jistá robustnost. To je také částečné vysvětlení pro skutečnost, že německý ovčák je podstatně těžší (váhově) při velmi podobné výšce. Ve skutečnosti jsou němečtí ovčáci vyšší než belgičtí ovčáci, přestože podle standardu mohou být vyšší belgičtí ovčáci než ovčáci němečtí. Skutečností je ale i fakt, že posuzujeme-li váhu těchto dvou plemen, německý ovčák je delší než belgičan, což samo o sobě znamená, že váha vzrůstá zhruba o 10 – 15%. Standard holandského ovčáka předepisuje výšku pro psy 57 – 62cm a pro feny 55 – 60cm. Rozdíl mezi pohlavími se zdá malý. Pes holandského ovčáka průměrné výšky 59,5cm je potom mnohem menší než belgický ovčák požadované výšky = 62cm a fenka je naopak zhruba stejná; u holandského ovčáka = 57,5cm a u belgického ovčáka = 58cm. Nicméně faktem je, že ve skutečnosti jsou tato dvě plemena zhruba stejně vysoká!

POHYB

Pohyb by měl být svižný a uvolněný, co nejprostornější. Belgický ovčák je neustále připraven k vydatnému pohybu, zdá se být zcela neúnavný. Pro svůj neutuchající temperament, má sklon pohybovat se v kruzích spíš než v přímé linii.

Nejprve k pohybu psů celkově. Rozlišujeme tři druhy pohybu (tempa): chůze, klus a cval. Za chůze a v klusu se musí pes pohybovat v tzv. „křížovém chodu“ tzn., že levá přední a pravá zadní jde dopředu a pravá přední a levá zadní zůstává – daný moment – vzadu. Tento pohyb je přirozený a právě opačný než tzv. „mimochoď“, kdy zadní a přední na jedné straně jdou vpřed současně. Ovčáčtí psi používají mimochoď pouze v pomalém tempu – v kroku a krátkém klusu. Jakmile zvýší tempo, přecházejí do normálního „křížového chodu“. Belgický ovčák musí být posuzován v chůzi a v klusu a důležitý je právě klus. Za chůze se obvykle tři končetiny najednou dotýkají země; za klusu nejvíc dvě a stejně tak ve cvalu. Ve cvalu je to záběr zádi a celé zadní části těla, co pohání tělo vpřed. Přední část těla jakoby tělo „řídí“ – tedy vnímá zem a určuje směr. Ačkoli na výstavách se psi ve cvalu nikdy neposuzují, musíme přesto zdůraznit, že belgický ovčák musí být - a je - ve cvalu skutečně výborný. To koneckonců dokazují psi při sportovním výcviku (IPO, Ring,...).

Pohyb psa musí být posuzován zepředu, zezadu a ze strany. Jak bylo řečeno dříve, nohy se pohybují paralelně. U předních nohou jsou velmi častou chybou vybočené lokty a často zároveň (jako kompenzace vybočených loktů) pes tlapy stáčí dovnitř. Někdy dochází ke křížování předních nohou, kdy v pohybu jedna tlapa kříží druhou. V pohybu mohou být zadní nohy (jejich chody) příliš úzké; široké; křížující; sudovité; rozbíhavé; sbíhavé. Pokud posuzujeme ze strany, naše pozornost by nejprve

měla směřovat k tomu, jak je chod = pohyb prostorný, jak je dlouhý krok. Velký dosah předních i zadních nohou znamená prostorný a vydatný pohyb. Prostorný pohyb a dlouhý krok je dán dostatečným zaúhlením a delšími kostmi obou párů končetin. Pokud pohyb není vydatný, mluvíme o krátkém kroku = chodu. Ten způsobuje strmé úhlení hrudních a/nebo pánevních končetin. A příliš krátká záď nebo příliš krátká lýtka. Když se díváme ze strany, můžeme zaznamenat propojení jednotlivých částí těla – tlak (pohon) zadní části těla je přenášen přes hřbet a umožňuje pohyb přední části. Aby byl tento tlak/pohon (hnací síla) dostatečný, je nutné, aby zadní část těla byla nejen silná, ale také dobře úhlená a kosti pánevních končetin musí být správné délky. Pomyslný signál k pohybu je přenášen zezadu přes hřbet vpřed a přední část jej nutně musí přijmout a dokončit. Hřbet musí zůstat za pohybu rovný a pevný! Pokud se prohýbá, mluvíme o „volném“ či „měkkém“ hřbetu. Větší chybou je pronesený hřbet nebo přestavěná záď. Když mluvíme o pevném hřbetě, nejde jen o hřbet jako takový, ale také o bedra, který musí dodat dojem pevnosti a síly u psa, který má výborný pohyb. Když posuzujeme pohyb předních končetin, opět sledujeme vydatnost = délku kroku hrudních končetin. Jak jsme již popsali, záleží to na úhlení lopatky a délce kostí. Někdy mluvíme o pohyblivé (volné) lopatce (rameni). Tak dojdeme i k rozměru, jak moc se může pohybovat a přemístit lopatka. Pokud je lopatka a nadloktí v rovné poloze, je toto přemístění možné pouze v určitém úhlu, a tak je občas překvapující, když vidíme, že i pes se zřetelně strmým úhlením hrudních končetin stále ještě může mít prostorný chod. Pohyb hrudních končetin může být vydatný nebo naopak s krátkým krokem, ale ještě tzv. „stepující“. Znamená to, že úhel lopatky je nedostatečně velký a jednotlivé kroky jsou kraťoučké. Působí

zde jakési napjaté srážení hrudních končetin a celé přední části těla psa. Další podobný termín je „vysoký akcent hrudních končetin“, což znamená, že pes dělá krátké kroky a zvedá vysoko hrudní končetiny jako kočárový kuň, což způsobuje příliš krátké nadloktí. Při posuzování pohybu hrudních končetin je také důležitá kohoutková výška. Pokud pohyb přední části těla psa neodpovídá hnačí síle, většinou je kohoutek nízko nasazený nebo jsou kyčle výše než kohoutek. To je velmi důležitá chyba (pes je za pohybu příliš nízký vpředu), která může mít následně možné kombinace zapříčinění: příliš těžká přední část těla (těžký hrudník; příliš hluboký hrudník nebo příliš široký hrudník); příliš měkké – slabé nadprstí; volné lokty; nedostatečně zaúhlené hrudní končetiny; příliš krátké nadloktí.

A co říká standard o pohybu belgického ovčáka?

Pohyb musí být svižný a prostorný. Tedy znamená to volný, pružný, plynulý, bez přerušování či trhavých pohybů a pravidelný, takže je velmi elegantní a lehký. Musíme také vědět, co znamená „pokrývající maximum země“. Toto „maximum“ znamená maximální možný dosah kroku belgického ovčáka při tom, že samozřejmě bereme v úvahu jeho typickou stavbu těla. Nelze tedy jeho

chody srovnávat s chodem německého ovčáka, který je silně zaúhlený a „protažený“ – u něj je dosah maximálního kroku extrémní! Je zde i zajímavé srovnání s holandským ovčákem, jehož standard říká, že jeho pohyb je: lehký, pružný, normální, nohy se nepohybují omezeně, ale naopak plynule a hladce. To znamená, že holandský ovčák má průměrný dosah kroku a u belgického ovčáka, vzhledem k jeho anatomické stavbě těla, můžeme říci, že jeho pohyb je velmi podobný. Mírné úhlení, čtvercový formát, rovná zád' a strmější nadprstí jsou charakteristické rysy, které vedou k tomu, že přílišný rozsah chodu není možný. Mnoho odborníků také potvrzuje, že pružný krok – jakoby lehce našlapující, který je pro belgického ovčáka typický, není neslučitelný s jeho stavbou těla.

Standard belgického ovčáka také říká: „... pro svůj nekonečný temperament má tendenci pohybovat se v kruzích spíše než v přímé linii“. Tento popis je zcela charakteristický a naprosto odpovídá skutečnosti. Není jen důsledkem charakteru plemene, ale i jeho anatomické stavby těla.

Na závěr můžeme říci, že belgický ovčák je velmi aktivní plemeno, které je neustále v pohybu, zdá se zcela neúnavné, s pohybem typicky elegantním, pevným, pružným a prostorným chodem, ale ne extrémně předlouženým krokem; a také fakt, že

někdy belgický ovčák lehce „stepuje“ a pohybuje se v kruzích, musíme brát v úvahu jako typickou charakteristiku.

Neříkáme, že belgičan musí „stepovat“, ale ze zkušenosti víme, že pohyb u jednoho psa se zdá jednomu rozhodčímu už jako stepování a druhý rozhodčí jej posoudí jako normální krok. Je to jenom otázka názoru a interpretace.

NEDOSTATKY

Povaha:	agresivita nebo bázlivost
Čenich, pysky, oční víčka:	úbytek pigmentace
Chrup:	lehký náznak předkusu
Oči:	světlé
Ramena:	příliš strmá
Zadní partie:	slabá, příliš rovná hlezna
Tlapky:	rozevřené
Ocas:	nesený příliš vysoko, háček na ocase, zatočený doleva nebo doprava
Srst:	chybějící podsada
Barva:	bledé odstíny

Pokud vyjmenováváme chyby, musíme vždy brát v úvahu, že chyba je vlastně odchylka od standardu, a jakákoli odchylka od standardu je vlastně nedostatkem. Nelze tedy vyjmenovat všechny, jde o to, aby tyto odchylky byly co nejmenší. Měli bychom také brát v úvahu, že chybám, které jsou už na první pohled zřejmé a zřetelné, bychom měli věnovat velkou pozornost, pro jejich zásadní důležitost z pohledu anatomie – stavby těla psa. Už proto, že standard popisuje vyžadovaný vzhled a charakter pro každé jednotlivé plemeno, a zmiňované chyby jej od pomyslného „ideálu“ vždy vzdalují.

Kompletnější výčet chyb by mohl být zhruba následující:

Hlava: příliš dlouhá nebo naopak příliš krátká; při pohledu z profilu nejsou paralelní linie mezi čenichovou a čelní partií, což znamená konkávní nebo konvexní linie hlavy; chybějící stop nebo naopak stop příliš výrazný; čelo je příliš úzké nebo široké nebo kulaté; římský nos; spodní čelist slabá; vyplněné líce; příliš výrazné zygomatické oblouky; volné pysky.

Oči: příliš velké; příliš světlé; kulaté; vyvalené.

Uši: velké, dlouhé, s širokou základnou; široce nasazené; kulaté špičky.

Čenich, pysky a oční víčka: úbytek pigmentace.

Krk: slabý, krátký; s lalokem.

Přední partie: kosti příliš slabé nebo naopak příliš těžké; málo osvalená.

Ramena:	příliš strmá; příliš krátká; lopatka tvoří příliš tupý úhel s přední končetinou.
Přední končetiny:	strmé, krátké.
Lokty:	příliš silné; úzké; volné.
Předloktí:	příliš krátké; křivé; vytočené ven.
Zápěstí:	měkké; slabé.
Přední nadprstí:	příliš dlouhé; kulaté (při pohledu z boku).
Tlapky:	vytočené tlapky nebo vtočené dovnitř.
Tělo:	příliš úzké nebo příliš široké; hrudní koš – žebra – příliš ploché nebo příliš široké; tělo příliš dlouhé.
Předhrudí:	příliš úzké nebo příliš široké; málo vyvinuté.
Kohoutek:	ploché nebo nízko položený.
Hřbet:	dlouhý; příliš slabý, ne-rovný, pronesený nebo propadlý; přestavěný (se zádí); zakulacený nebo hrbatý.
Bedra:	dlouhá; úzká; příliš dlouhá nebo příliš slabá.
Spodní linie:	(hrudník + břicho): příliš moc nebo příliš málo hluboká; břicho nízko nebo naopak příliš vtažené.
Zád':	příliš spáditá; vyšší než hřbet – přestavěná.
Zadní končetiny:	příliš široce od sebe nebo postoj příliš úzký; rozhozené postavení končetin, sudovitý postoj; sevřené nebo vybočené nohy.
Stehna:	úzká; příliš krátká.
Lýtka:	příliš krátká nebo úzká.
Hlezna:	slabá nebo přeúhlená.
Nadprstí:	dlouhé; paspárky.
Tlapky:	slabé; ploché; dlouhé; drápy příliš slabé nebo dlouhé.
Ocas:	nesený příliš vysoko (vesele); háček na ocase; zatočený doleva nebo doprava.
Srst:	chybějící podsada.
Barva:	bledé odstíny.
Velikost:	nedosahuje spodní hranice výšky; přesahuje horní hranici výšky v kohoutku.
Pohyb:	velmi krátký krok; málo vydatný chod; kříží tlapy; volné lokty; chybí harmonie a elegance při pohybu; volný hřbet, celkově pohyb málo plynulý.

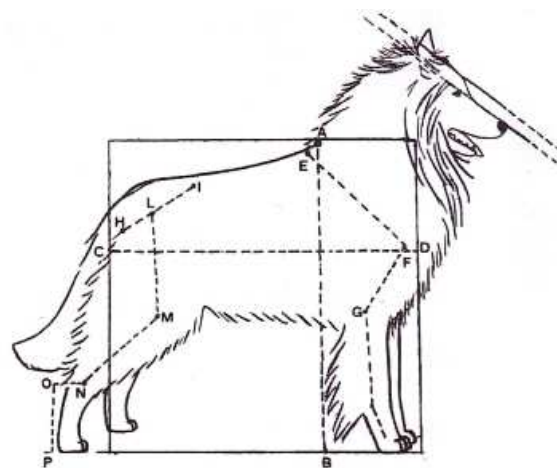
CHYBY VEDOUcí K DISKVALIFIKACI

CHRUP:	předkus, podkus, i bez ztráty kontaktu (obrácený skus), zkřížený skus, chybějící jeden špičák (1C), chybějící jeden trháček (1× PM4 nebo 1× MI), chybějící jedna stolička (1× M1 nebo 1× M2 s výjimkou M3). Chybějící 1× PM3 + 1 další zub anebo celkem chybějící 3 či více zubů (kromě PM 1)
UŠI:	klopené či operativně upravované
OCAS:	chybějící nebo zkrácený – přirozeně nebo chirurgickým zákrokem
BARVA:	se znaky jinde než na hrudníku nebo na tlapkách; u tervuerenů a malinoisů chybějící maska
POVAHA:	příliš bázlivý jedinec nebo extrémně agresivní či příliš nervózní; přílišný strach či agresivita by měla být brána v úvahu i při posuzování na výstavách
POHLAVÍ:	monorchismus, kryptorchismus

MÍRY

Normální průměrné míry u belgického ovčáka, který v kohoutku měří 62cm.

výška:	62cm
délka:	62cm
délka hřbetu: (od kohoutku po křížovou kost)	41cm
obvod hrudníku : (měřeno za lokty)	min.75cm
hloubka hrudníku:	31cm
od země k hrudnímu koši:	31cm
délka hlavy:	25cm
délka čenichové partie:	12,5 – 13cm

VARIETY BELGICKÉHO OVČÁKA

A. dlouhosrstí

- krátká srst na hlavě, na vnější straně uší a na spodní části nohou zpředu; dlouhá srst je na zadní části hrudních končetin od loktů po zápěstí. Dlouhá, rovná srst je jinak po celém těle, kolem krku a na předhrudí je delší a bohatší a tvoří zde bohatou hřívu – límec. Uši jsou chráněny hustou srstí, od základny uší splývá dlouhá srst dolů a lemuje – rámuje hlavu. Na zadní části stehen je velmi dlouhá a bohatá srst, která vytváří „kalhoty“. Ocas je také velmi bohatě osrstěn dlouhou srstí.
- Pozn.: dlouhosrstý belgický ovčák je:

GRONENDAEL: dlouhá, sytě celočerná srst;

TERVUEREN: dlouhá srst jiná než černá (odstíny barev byly již popsány výše), černá maska;

- maska je definovaná jako striktní minimum osmi černých bodů: obě uši, dva znaky na horní části nad víčky, dva horní pysky a dva spodní pysky.

NEDOSTATKY: zvlněná srst, kudrnatá nebo vířivá, srst nedostatečně dlouhá. U groenendaela – červenavý nádech srsti, šedé kalhoty; u tervuerena – chybějící charbonáž nebo ohraničené znaky, chybějící maska.

B. krátkosrstí

- velmi krátká srst na hlavě, na vnější straně uší a na spodní části nohou; krátká na celém těle, hustší a silnější na ocase a kolem krku, kde tvoří límec, který začíná u základny uší a vede dolů kolem krku. Stejně tak na zadní části stehen je srst o něco delší. Ocas připomíná tvarem „obilný klas“.
- Pozn.: krátkosrstý belgický ovčák je:

MALINOIS: krátká srst, odstíny barev byly popsány výše, černá maska; maska je definovaná stejnými osmi znaky jako varianta tervueren.

NEDOSTATKY: příliš dlouhá srst na místech, kde má být srst krátká; hrubá či kudrnatá srst mezi krátkými chlupy, zvlněná srst či vířivá; chybějící charbonáž nebo ohraničené znaky, chybějící maska.

C. hrubosrstí

- nejvíce odlišující znak od ostatních variant – hrubá a suchá, tvrdá srst, která působí „rozcuchaně“. U délky této srsti je žádoucí, aby byla stejná po celém těle – cca 6cm. Ani srst okolo očí nebo čenichu nesmí být hladší či delší, podobná jako třeba u briarda. Hrubost a tvar srsti na čenichu je žádoucí. Ocas nesmí tvořit chochol.
- Pozn.: hrubosrstý belgický ovčák je:

LAEKENOIS: hrubá srst, fauve zbarvení, odstíny barev byly popsány výše, černá barva na čenichu.

NEDOSTATKY: příliš dlouhá srst, srst hedvábná, zvlněná nebo krátká; měkká srst mezi hrubou srstí. Extrémní délka chlupů okolo očí nebo vzadu na hlavě. Chundelatý ocas.

Pozn.: první hrubosrstí belgičtí ovčáci z doby, kdy byli uznáni belgickým klubem – rok 1891, byli popelavě šedí, ale bylo jich poměrně málo; důležitými pro vývoj plemene byli hrubosrstí ovčáci s fauve zbarvením, které choval pastevec Janssen v královském parku u zámku Laeken. Ti se stali známějšími a zcela vytlačili šedě zbarvené hrubosrsté belgičáky.

ZÁVĚR

Základem pro správný typ plemene u všech čtyř variant je následující charakteristika: elegantní tělo, dobře osvalené, suché, pevné a pružné; dobře modelovaná hlava s paralelními liniemi; malé uši; čtvercový tvar těla; rovný hřbet; zád' jen velmi mírně spáditá; dostatečné úhlení končetin vydatný chod; nekonečná energie, povaha absolutně bez projevů strachu a bez jakéhokoli náznaku agresivity!

Belgický ovčák je plemenem výjimečných kvalit, oceňovaný všude na světě. Všichni chovatelé by měli dobře znát standard i to, co je pro plemeno vhodné, co povolené a co je již za hranicí požadovaných znaků – ať v povaze či v exteriéru. A měli by se snažit tyto hranice dodržovat velmi důsledně. Jen tak se může plemeno rozvíjet a vylepšovat. A všichni majitelé belgičáka po celém světě vědí, že tento ovčák je špičkový pes, naprosto výjimečných kvalit a splňující i ty nejnáročnější požadavky. Každý však musí nejdřív plemeno, jeho povahu a temperament pochopit, jen tak ji může využít a dostat z toho „svého“ belgičáka to nejlepší.

Překlad: Jana Šejnohová

Valkohampaan BLANCODIENTE
(foto: Riitta Tjörnerud)